Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 84 (8324). | 30 апрель, 1984 йил ● | ДУШАНБА | ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ РАПОРТИ

Республика марказий статистика бошқармасининг маълум қилишича, Ўзбекистон ССР саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1984 йил январь—апрель ойлари планини муддатидан илгари —29 апрелда бажардилар.

Нефть қазиб олиш, машинасозлик маҳсулотларининг, чинни—фаянс идишлар, шойи газламаларнинг бир қанча турларини, ўсимлик мойи ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш юзасидан январь—апрель ойлари планини ошириб адо этиш мўлжалланмоқда.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОнинг

МОСКВАДАГИ «СЕРП И МОЛОТ» МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИНИНГ ИШЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи — социалистик индустриянинг илғор корхоналаридан бири. Завод ўзининг юз йилдан кўпроқ вақт илгари бошланган шонли тарихига эга. Катта, аҳил коллективнинг бугунги кундаги ишлари ажойибдир. Замонавий техник даража, ишлаб чиқаришнинг яхши ташкил этилганлиги, ишчилар маҳорати завод меҳнаткашларига план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришига имкон бермоқда.

«Серп и Молот» заводининг коллективи Биринчи Майни меҳнатда янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқда.

Кириб келаётган байрам москвалик металлурглар учун алоҳида тантанали ва қувончлидир: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненко 29 апрель куни завод ишчилари ҳузурига келди.

Константин Устинович Черненко завод ишчилари билан сидқидилдан амалий суҳбатлашди. Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари В. И. Долгих иштирок этдилар.

Ўртоқ К. У. Черненко корхонани реконструкциялашнинг бориши, социалистик мусобақанинг ташкил этилиши, металлургларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари, партия ташкилотининг иши билан қизиқди.

Учрашувни корхона партия комитетининг секретари И. В. Грибков очди.

Уч орденли «Серп и Молот» заводининг бой революцион ва меҳнат анъаналари тўғрисида корхона директори В. А. Исаев гапириб берди. Бугунги кунда корхона прокат ва калибрли металл, зангламайдиган лента пўлат ва қотишманинг юқори легирли маркаларидан қуйма, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқармоқда. Завод маҳсулоти халқ хўжалигининг барча тармоқларига етказиб берилмоқда, жаҳондаги кўпгина мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

Ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда завод реконструкция қилинаётганлиги корхонани ривожлантиришда сифат жиҳатидан янги босқич бўлди. Ноёб автоматлашган комплекслар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Пўлат эритувчи В. М. Курбаков Константин Устинович Черненкога мурожаат қилиб, уни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлиги билан самимий табриклади. У ишчилар ўртоқ К. У. Черненконинг ғоят улкан сиёсий истеъдодини, бой ҳаётий тажрибасини, партиявий принципиаллиги ва инсонийлигини юксак қадрлаётганликларини айтиб, Константин Устиновичга меҳнат аҳли тўғрисидаги доимий ғамхўрлик учун ишчилар номидан самимий миннатдорчилик изҳор қилди, унга Ватан фаровонлиги йўлида сиҳат-саломатлик ҳамда кўп қиррали партиявий ва давлат фаолиятида улкан муваффақиятлар тилади.

Суратларда: Ўртоқ К. У. Черненко заводни кўриш вақтида ишчилар билан суҳбатлашмоқда. Завод ишчилари ўртоқ К. У. Черненкони табрикламоқдалар.
В. Мусаэльян ва Э. Песов фотолари. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

Бизлар ҳозир тинч осмон остида яшаётганлигимиз учун партиядан миннатдормиз, деб давом этди пўлат эритувчи. Бунинг учун қанчалик куч-ғайрат сарфланаётганлигини яхши англаймиз. Марказий Комитет Сиёсий бюроси, шахсан Сиз, Константин Устинович, партиямиз раҳбари ва давлатимиз бошлиғи сифатида совет кишиларига тинч ҳаётни таъминлаш учун қанчалик зўр ғайрат билан қизғин иш олиб бораётганлигингизни биламиз. Партия мамлакат куч-қудратини мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қиладиган ишчилар синфига таяниши мумкин. В. М. Курбаков ўзи бошлиқ бригада шу йил учун социалистик мажбурият қабул қилар экан, пландан ташқари 150 тонна пўлат эритишни белгилаганлигини маълум қилди. Металлурглар ўз сўзларига амал қилмоқдалар.

Ишлаб чиқаришнинг барча ҳал қилувчи участкаларида коммунистлар меҳнат қилмоқдалар, деди ўртоқ Курбаков, улар ўзининг авангардлик ролини шараф билан амалга оширмоқдалар. Ишчи халқ орасида энг фахрли ва эътиборли касблардан бири бўлган металлурглик касби тўғрисида фахр билан гапирди. Бугунги кунда бу касб юқори маълумот ва маданиятни талаб этади.

Азиз Константин Устинович, деб мурожаат қилди ўртоқ К. У. Черненкога Социалистик Меҳнат Қаҳрамони катта мастер Б. В. Чуканов. Қувончли воқеа — Сиз билан учрашувдан фойдаланиб баъзи фикр-мулоҳазаларимни ўртоқлашишни истайман. Булар биз, ишчиларни тўлқинлантирмоқда. Масалан, меҳнатни ташкил этишнинг бригада формасини олиб кўрайлик. Металлурглар унинг барча афзалликларини чуқур англадилар. Бригадада, деди у, «меники» ва «бизники» деган тушунча яхлит бир бутун бўлиб қўшилиб кетади, гўё бир яхлит қуймага айланади.

Сўнгра ўртоқ Чуканов ишлаб чиқаришда бевосита банд бўлган мастерлар ҳам, шароит бўлса, бригада составига кириши зарурлиги тўғрисида фикр билдиради.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Сизлар билан учрашиш имкониятини юксак қадрлайман, чунки сизлар мамлакат экономикаси тараққиётини жадаллаштириш учун курашнинг олдинги маррасида турган ишчилар синфининг катта отрядисизлар.

Шу кунларда халқимиз яшаб, меҳнат қилаётган ижтимоий-сиёсий муҳит учун етилган масалаларни коллектив бўлиб ижодий излаш, ишчанлик, талабчанлик айниқса характерлидир. Турмушнинг ҳамма соҳаларида содир бўлаётган самарали ўзгаришларни бутун халқ қўллаб-қувватламоқда.

Марказий Комитет февраль ва апрель Пленумларининг ҳамда ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг қарорлари шу муҳитни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилган. Бу ҳужжатлар коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида зўр ғайрат билан аҳил ишлашга руҳлантиради.

Учрашувимиз Биринчи Май арафасида ўтмоқда. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан сизларни ва барча совет кишиларини шу катта меҳнат ва тинчлик байрами билан астойдил табриклайман. (Давомли қарсаклар).

Дилкашлигингиз ва очиқ кўнгиллилигингиз учун сизларга чуқур ташаккур айтаман. Буни Коммунистик партияга, унинг Марказий Комитетига астойдил ишончнинг кўриниши деб биламан.

Меҳнат аҳли билан бевосита мулоқотда бўлишдан иборат ленинча анъана партиямизда ҳамиша яшаб келмоқда.

Юрий Владимирович Андропов москвалик станоксозлар билан учрашувдан кейин нақадар зўр таассурот билан тўлиб-тошганлиги эсимда. У турмушнинг ўзи ўртага қўяётган мураккаб вазифалар устида ўйлаган пайтларида ишчиларнинг мулоҳазалари ва улар заводда билдирган фикрларни қайта-қайта эсга олган эди.

Бундай учрашувлар ғоят муҳим ва жуда фойдали деб айта оламан. Мана, бугунги суҳбатимиз ҳам мамлакат меҳнат аҳлининг томир уришини тўлиқроқ сезиш имконини беради. Илгари ҳам маълум бўлган бир қанча масалалар ҳозир янада равшанроқ намоён бўлди.

Ўртоқлар! Сизларнинг уч орденли корхонангиз номида Советлар мамлакатининг тарихий тимсоллари — ўроқ билан болға бирлашган. Завод ишчилари революцион курашчиларнинг ва меҳнаткашлар давлати қурувчиларининг олдинги сафларида бўлдилар. «Серп и Молот» заводи социалистик индустриялаш солномасига сифатли металлургиянинг тўнғич корхоналаридан бири бўлиб кирди.

Завод коллективи, унинг партия ташкилоти экономикамиз олдида турган вазифаларни ҳал этишга юксак масъулият билан ёндошаётганликлари Марказий Комитетга яхши маълум.

«Серп и Молот» металлурглари 1983 йилги топшириқларни ва юксак мажбуриятларни муваффақиятли уддаладилар. Шу йилнинг биринчи кварталида ҳам завод яхши даражада ишлади. Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 4 процентдан зиёд ошириб бажарилди. Ишнинг бошланиши чакки эмас. Халқ орасида айтилганидек, буни ишнинг ярми деса бўлади.

Тармоқларни техника билан қайта қуроллантириш, фан ва илғор тажрибанинг энг янги ютуқларини жорий этиш ҳозирги босқичда алоҳида аҳамият касб этади. Бу — даврнинг зарур талабидир, таъбир жоиз бўлса, замонанинг амридир. Вужудга келган демографик вазият шароитида биз шу пайтгача бўлганидек меҳнат ресурсларининг оқиб келишига умид боғлай олмаслигимиз учун ҳам бу масала актуалдир.

Металлни «индустриянинг нони» дейишлари бежиз эмас. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси қора металлургияни техникавий жиҳатдан такомиллаштириш ҳақида махсус қарор қабул қилганлиги сизларга маълум бўлса керак. Бу соҳада биз юқори сифатли, тежамли металл маҳсулот ишлаб чиқаришни изчиллик билан кўпайтиришни асосий вазифа деб ҳисоблаймиз. Акс ҳолда машинасозликда, қурилишда ва бошқа тармоқларда кўнгилдагидек бурилишга эришиб бўлмайди.

Асосий фондларни реконструкция қилиш, янгилаш — бу энг зарур вазифани ҳал этишнинг жуда муҳим йўлларидан биридир. Сизларнинг коллективингиз айни шу йўлдан маҳорат ва зўр ғайрат билан бормоқда.

Очиғини айтганда, бу-осон ишлардан эмас — Москванинг қарийб марказида жойлашган металлургия корхонасига янги ҳаёт бахш этиш керак. Уни кенгайтиришнинг иложи йўқ, маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатиб ҳам бўлмайди. Шу билан бирга атроф муҳитни муҳофаза этиш соҳасида ошиб бораётган талабларга оғишмай риоя этиш зарур. Заводнинг мутахассислари ва ишчиларига, лойиҳачилар ва қурувчиларга офарин айтмоқ керак. Менга маълум қилишларича, улар ишлаб турган цехларни реконструкция қилиш билан бирга янги қувватларни ишга туширишнинг техникавий ва иқтисодий жиҳатдан асосланган яхши вариантларини топишган. Кўп режалар ҳозирнинг ўзидаёқ юксак сифатли, ҳатто яқин вақтларгача чет элдан харид қилишга тўғри келган маҳсулот ишлаб чиқарадиган замонавий комплексларда мужассамлаштириб қўйилди. Меҳнат шароитлари анча яхшиланди.

40 тадан кўпроқ поток линия ишга туширилди. 1200 ишчи оғир ишлардан ҳоли қилинди. Энди улар комплекс механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган участкаларда ишлаб турибдилар. Заводда меҳнат унумдорлиги 22 процент ошди.

Хуллас, самарали ва ишончли якунларга эришилди. Бу якунлар «Серп и Молот» заводининг коллективи партия ва ҳукуматнинг қарорларини масъулият ва интизом билан қандай бажариш кераклигининг яхши намунасини кўрсатмоқда. (Қарсаклар).

Сизларга кўп куч-ғайрат сарфлашга тўғри келди, албатта. Модомики ишга чинакамига киришиб, уни Ленин айтганидек, «нуқул ғайрат билан» олиб борилганида бундан бошқача ҳам бўлмайди. Белгиланган ҳамма режаларни рўёбга чиқариш учун ҳали бирталай иш қилиниши керак. «Серп и Молот» коллективи эса ишлашни билади ва бу вазифани уддалай олади, деб ўйлайман.

Москва шаҳар партия комитети, Қора металлургия министрлиги доимо эътибор билан қараб, катта амалий ёрдам бермаганида, завод партия ташкилоти кун сайин актив ишламаганида, бугун биз тилга олаётган натижаларга эришиб бўлмас эди.

Шуни айтишим керакки, умуман металлургия соҳасида ҳам муайян юксалиш сезилиб турибди, бу эса бутун экономика учун қувончли фактдир. Корхоналар коллективларининг мусобақаси амалий равишда авж олдирилди. Шу йилнинг биринчи кварталидаги социалистик мажбуриятлар бажарилди. Вазифа бошланган суръатларни албатта мустаҳкамлай олишдан ва янада жадаллаштиришдан иборат.

Бугун, ўртоқлар сизларни металлург касбининг шуҳрати қизиқтираётганини айтишди. Сизларнинг ишингиз зўр тиғизлиги ва мураккаблиги билан ажралиб туради. Шу сабабли унинг шуҳратини ҳам ошириш керак.

Министрликлар ва идоралар, совет органлари ва касаба союзлари, оммавий ахборот воситалари ҳам қайноқ цехларда вахтада турган кишиларнинг меҳнати кишига мамнуният бахш этиши, муносиб равишда баҳоланиши ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак.

Реконструкция давомида заводингизда янги маиший бинолар, ошхоналар, профилакторий, таълим устахонаси, пионерлар лагери ишга туширилганлиги жуда тўғри иш бўлибди. Ясли ва болалар боғчалари талаб қилинган миқдорда қурилганлигини билиш қувончли бўлди. «Серп и Молот» металлургларининг юзлаб оилалари ҳар йили янги уйларга кўчиб чиқмоқдалар. Хуллас, юксак унум билан меҳнат қилиш ва мириқиб хордиқ чиқариш учун, меҳнаткаш ўринбосарларга таълим ва тарбия бериш учун ҳам имкониятлар амалда кенгайиб бормоқда.

Коллективнинг ютуқлари шак-шубҳасиз ва мақтовга лойиқ эканини яна бир бор айтиб ўтмоқчиман. Бироқ, камчиликлар тўғрисидаги гапларга ҳам сизлар тўғри, ишчиларга хос тарзда қарашларингизга аминман. Бундай камчиликлар борлигини ўзингиз ҳам биласизлар.

Афсуски, завод маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномага мувофиқ олган мажбуриятларини тўла-тўкис бажараётгани йўқ. Бу эса бошқа коллективларнинг ишида узилиш бўлишига олиб келмоқда. Касбдош ўртоқларга панд бериш ярамайди. Бу аҳволни қатъият билан тузатиб олиш керак.

Реконструкцияга қилинган чиқимларнинг ўрнини тезроқ қоплаш, янги қувватларни барпо этиш — принципиал аҳамиятга эга бўлган иккинчи бир вазифадир. Яхши ишлаб чиқариш хўжайини қўлидаги ҳар сўм тез айланиб, кўпайиб боради. Хуллас, пул тинимсиз ишлайди. Сизларнинг корхонангизда эса сарфланган маблағнинг самарадорлиги суръатлари ҳозирча ҳамиша ҳам ҳисоб-китоблардаги мўлжалга тўғри келаётгани йўқ. Ғайрат камарини маҳкамроқ боғлаб, лойиҳадаги кўрсаткичларга тезроқ етиб олиш, маблағни давлат бюджетига ўз вақтида бекамі-кўст қайтариш зарур.

Моддий ресурслардан ҳам самаралироқ фойдаланиш лозим. Бу гап халқ хўжалигининг барча тармоқларига тааллуқлидир, албатта. Кўпинча шундай бўлади, айтайлик, металл етмай қолса, дарҳол уни ишлаб чиқаришни кўпайтириш масаласи қўйилади. Ҳолбуки, бизда бошқа ҳар қандай мамлакатга нисбатан кўп металл эритилмоқда. Пўлат маркаларининг миқдори прокатнинг профиллари жиҳатидан ҳам ҳеч кимдан қолишмаймиз.

Проблема, бир томондан, сифатни янада оширишдан, ҳозирча етарли ишлаб чиқарилмаётган металл маҳсулотининг янги турларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан иборат. Иккинчи томондан эса, металл сарфини камайтиришдан, металлургиянинг ўзида ҳам, истеъмолчиларда ҳам исрофгарчиликни тугатишдан иборат. Айниқса, гап «Серп и Молот» заводи ишлаб чиқараётган қимматбаҳо маҳсулотга тааллуқлидир.

Айтилган гап ёқилғини тежашга, энергияни иқтисод қилишга ҳам тўла-тўкис тегишлидир. Мамлакатимиз кўмир, руда, нефть, газга ҳаддан ташқари бой, деган ибора, афсуски, тилимизга, ҳатто пропагандамизга ҳам кириб қолибди.

Ҳақиқатда эса, ҳамма иш унчалик жўн эмас. Ҳақиқатан ҳам бизнинг запасларимиз жуда катта. Аммо табиат уларни қайтадан тиклаб бермаслиги маълум. Дарвоқе, уларни қазиб чиқариш ҳам тобора қимматга тушмоқда. Бунинг устига ресурсларни келгуси авлодлар учун ҳам тежаш, шу сабабли уларни ақл-идрок билан олиш, улардан оқилона фойдаланиш керак.

Аввало энергияни тежайдиган техника ва технологияни ишлаб чиқиб жорий этишни имкони борича жадаллаштириш лозим. Кўпгина серияли двигателлар, электр станцияларидаги қозонлар совет олимлари ва конструкторлари яратган энг яхши намуналарга нисбатан 15 — 20 процент кўп ёнилғи сарфлаётганлигига тоқат қилиб бўлмайди. Қора металлургияда эса металлни қиздиришда ёқилғидан фойдаланиш коэффициенти илғор корхоналардагига нисбатан ўрта ҳисобда бир ярим баравар паст.

Металл, ёқилғи, энергияни, бошқа ҳамма ресурсларни тежаш зарурлиги ҳақидаги тўғри сўзлар етарли даражада айтилган. Аммо бу сўзлар ҳамиша ҳам конкрет ишлар билан мустаҳкамланаётгани йўқ. Ишчидан тортиб директоргача ҳар бир кишининг ҳамиша ва ҳар ишда иқтисодий тежашни кучайтириш йўлини ўтказишдаги ташаббуси, шахсий ҳиссасигина сезиларли натижалар бериши мумкин.

Ўртоқлар! Сизлар меҳнатни бригада усулида ташкил этиш соҳасида яхши тажриба тўплаганингиз менга маълум.

Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бу формаси илғор коллективларнинг ташаббуси билан турмушга тадбиқ этилди. Бу форма омма орасида юзага келди ва халқ социал ижодкорлигининг натижасидир.

Меҳнат унумдорлигини оширишнинг тузумимизга хос бўлган самарали йўли ишлаб чиқилди. Меҳнатчининг шахсий манфаатлари билан коллектив ва жамиятнинг манфаатларини бирга қўшишнинг тўғри усули топилди. Бу — ҳам иқтисодий, ҳам социал-сиёсий, ҳам тарбиявий жиҳатдан социалистик қурилишнинг туб масалаларидан биридир.

Ишчи ва колхозчиларнинг юксак сиёсий онглилиги, меҳнат маданияти шу тариқа ривожланган социализмнинг ижтимоий муносабатлари муҳим элементларини шакллантиришга ёрдам бермоқда.

Бу ерда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Борис Васильевич Чуканов, бригадаларда «меники» ва «бизники», шахсий ва ижтимоий деган тушунчалар синфий онг, ватанпарварлик бурчи ва коллектив маҳорати қуймасига айланмоқда, деб яхши гап айтди.

Менга, айтишларича, қора металлургияда ишчиларнинг тўртдан уч қисми бригадаларга бирлашган. Бу — чакки эмас. Аммо хўжалик ҳисобини жорий этиш, ишга пировард натижаларга қараб ҳар бир кишининг шахсий меҳнат ҳиссасини эътиборга олиб баҳо беришга ўтиш соҳасида эса металлурглар бир мунча орқада қолишди.

Министрликлар, идоралар, тармоқ касаба союзлари даражасида ҳал этилиши лозим бўлган проблемалар ҳам бор, албатта. Масалан, бу ерда ўртага қўйилган: «Комплекс бригаданинг ишини ташкил этувчи смена мастери нега унинг составига қўшилмайди? Нега унга иш ҳақи бригада аъзосига ёзилгани сингари ёзилмайди?» деб қўйилган саволнинг тагида жон бор, деб ўйлайман.

Давлат меҳнат ва социал масалалар комитети ҳозир шу масала юзасидан эксперимент ўтказмоқда. Шароит бор жойларда эксперимент натижаларини кутиб турмай, турмушнинг ўзи кўрсатиб берган зарур тадбирларни дадиллик билан кўраберйш керак, деб ўйлайман. Шу билан бирга ҳатто мастер бригада составига кирган тақдирда ҳам меҳнатнинг ва ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши учун унинг зиммасидаги масъулиятни ҳеч ким соқит қилмаслигини унутмаслик керак, албатта.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

(Боши биринчи бетда).

Заводда кадр ишчи деган ёрқин ва аниқ тушунчани эслатмай ўтиб бўлмайди. Виждонан айтганда, баъзи жойларда бу тушунча унутиб қўйилмоқда. Ҳолбуки, кадр ишчи деганда кўз ўнгимизда ҳақиқий меҳнаткаш сиймоси намоён бўлади. Ҳаёт тажрибасини орттирган оқил мастер, корхонанинг ватанпарвари, ёш ўринбосарларнинг мураббийси, тўғри сўзли, принципиал инсон кўз ўнгимизда намоён бўлади.

Кадр ишчилар, ҳар қандай ишлаб чиқаришнинг ўзагигина эмас, ишчилар синфимизнинг ифтихори ҳамдир. Уларни эъзозлаш, уларга таяниш керак. Моҳирона меҳнатнинг обрўсини умрбод яшайдиган заргарлик иши деб аталадиган сифатли ишнинг обрўсини кўтариш лозим.

1919 йилда Москвада — Москва Сортировочная депосининг большевик ишчилари умумхалқ саодати йўлида зарбдор, беғараз меҳнат қилиш намунасини кўрсатдилар. Олтмиш беш йил ўтгач, бу галги Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалигида 157 миллиондан ортиқ совет кишиси қатнашди. Турмушимиздаги коллективчилик принципларини қарор топтиришнинг миқёси ва кўлами ҳозир мана шундай.

Москваликлар бу галги шанбаликда алоҳида баланд кайфият билан, стахановчасига ишлаганликларини Виктор Васильевич Гришин менга айтиб берди. Ҳамма жойда ҳам шундай бўлди. Совет кишилари партиянинг ҳар ким ўз ишини ватанпарварлик бурчини бажариш деб билсин, деган даъватини жон-дилдан қабул этдилар.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси ва ҳукумат номидан чин кўнгилдан қисқа қилиб: — Раҳмат, ўртоқлар!

Сизларнинг коллективингизга ҳам, барча меҳнаткашларга ҳам раҳмат деб айтмоқчиман. **(Давомли қарсаклар).**

Шу залда ветеранларнинг ёнида кўпгина ёшларни кўриб турибман. Улар бу ерга яқиндагина ўзининг бир асрлик юбилейини нишонлаган «Серп и Молот» заводининг сўнмас пролетар навқиронлиги нафасини олиб келдилар. Завод раҳбарлари менга сизларда ишловчиларнинг қарийб учдан бир қисми ёшлар эканини айтишди. Кейинги йилларда заводда ишчи ёшларнинг кўпайганлиги шонли фактдир.

Бу нимадан дарак беради! Реконструкциялаш ва модернизациялаш натижасида корхонангиздаги меҳнат ёшлар учун анча жозибадор бўлиб қолди, бир қарашда фақат техникавий иш бўлиб кўринган реконструкциялаш шу тариқа муҳим социал аҳамият касб этмоқда.

Шу фурсатдан фойдаланиб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтмоқчиман: ҳозир биз мактаб ислоҳотини амалга оширишга киришаяпмиз. Бу ишнинг муваффақиятли рўёбга чиқарилиши ишлаб чиқариш коллективларининг манфаатдорлик билан қатнашишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. «Мактаб — корхона» ҳамдўстлигини мустаҳкамлашга боғлиқ бўлади. Ўспиринларнинг яхши ташкил этилган меҳнати, ишлаб чиқаришдаги аниқ маром ва тартиб, ишчиларнинг аҳиллиги, коллективизми руҳи ёшларга ҳаёт фанини амалда ўргатиши керак. Касб танлашда ва уни ўзлаштиришда, юксак гражданлик фазилатларини шакллантиришда уларга ёрдам бериши лозим.

Меҳнат тўғрисидаги гап-сўзлар эмас, балки айни меҳнатнинг ўзи, Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнат инсон сиёсий онглилигининг, энг синалган мезонидир.

Ёшлар улар билан фақат панд-насиҳат тилида гаплашишларини ёқтирмаслигини биз ҳаммамиз биламиз. Биз ҳам ёшлигимизда ўгит ва насиҳатларни унча хуш кўрмасдик. Ишонч ва топширилган иш учун юксак масъулият инсонни ҳаммадан кўра яхшироқ тарбиялайди.

Саноатнинг кўпгина тажрибали раҳбарлари билан танишганимгда улар даҳшатли уруш даврида ёш болалигидан станок ёнида туриб ишлаганлигини, ўн олти ёшида бригадир бўлганлигини, йигирма беш ёшга тўлар-тўлмас эса цех учун жавобгар бўлганлигини билиб оласан киши. Бундай мактабнинг ўрнини ҳеч нарса боса олмайди.

Меҳнат мактаби, ҳаёт мактаби, омма ўртасида сиёсий иш олиб бориш мактаби — энг ишончли мактабдир. **(Қарсаклар).**

Ленин большевиклар партиясини келажак партияси деб атаганида буни партия сафларига ёш, серғайрат кучларнинг доимо келиб қўшилиши билан ҳам боғлаган эди. Бугунги кунда партияга қабул қилинаётган кишилар умумий сонининг қарийб тўртдан уч қисми комсомолдан ўтмоқда.

Булар — муносиб кишилардир. Комсомол партиянинг ишончли резерви ва унинг жанговар ёрдамчиси. Партия ёш ленинчилар союзига масъулиятли ишларни доимо ишониб топширмоқда. У комсомолга умид боғлаш мумкинлигини ҳам билади.

Ўртоқлар! Биз 70-йиллар охири ва 80-йилларнинг бошларида экономикани ривожлантиришда дуч келган мураккабликлар тўғрисида илгари гапириб ўтган эдим. Марказий Комитет, партиямиз, бутун халқ ана шу мураккабликларни батамом бартараф этиш ва янги марраларга чиқиб олиш устида ишламоқдалар. Бунинг учун юқори унумли меҳнат, ишлаб чиқаришни ривожлантиришдан ҳар бир кишининг хўжайинларга хос манфаатдор бўлиши керак. Фақат шу асосдагина халқ фаровонлигини юксалтириш мумкин.

Меҳнаткашлар кенг оммасининг турмушини изчиллик билан яхшилаш — коммунистик партиянинг бош йўли бўлиб, буни ҳеч нарса бўшаштира олмайди. **(Қарсаклар).**

70-йилларнинг бошларидан буёнгина аҳоли жон бошига реал даромадлар бир ярим баравардан зиёд ошди. 1983 йилда халқ хўжалигидаги ўртача ойлик иш ҳақи 182 сўмни ташкил этди. Юқори малакали ишчиларнинг иш ҳақи бундан анча кўпроқдир. Улар ойига ўрта ҳисобда 250 — 300 сўмдан ва бундан ҳам кўпроқ маош олмоқдалар.

Эндиликда мамлакатимизда ҳар тўрт йилда бутун урушдан олдинги даврда қурилганига қараганда кўпроқ уй-жой қурилмоқда. Ҳар беш йилликда 50 миллиондан кўпроқ кишининг уй-жой шароитлари яхшиланмоқда.

Аҳоли учун моллар ишлаб чиқариш кўпаймоқда, хизмат соҳалари кенгаймоқда.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг даромадлари ошмоқда. Қишлоқда қулай ва кўркам уйлар, мактаблар, медицина муассасалари клублар кўпроқ барпо этилмоқда, замонавий йўллар қурилмоқда.

Совет кишилари Озиқ-овқат программаси ўз самараларини бера бошлаганлигини мамнуният билан қайд этмоқдалар. Уни бажариш учун ҳам асло ҳамма ишлар қилинди, деб бўлмайди. Очиғини айтганда бир қанча районларда чорвачилик маҳсулотлари савдо-сотиғида ҳали узилишлар мавжуд.

Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш, халқ истеъмол моллари сифатини ошириш соҳасида ҳали кўп ишлар қилиниши керак.

Социал масалаларни ҳал этиш учун давлат ажратаётган катта-катта маблағлардан ташқари кўпгина корхоналар ва бирлашмалар ҳозирнинг ўзидаёқ талайгина иқтисодий рағбатлантириш фондларига эга эканликларини биласизлар. Ана шу фондлар 50 миллиард сўмликдан ошиб кетган. Халқнинг бу маблағларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, меҳнат коллективларининг биринчи навбатдаги эҳтиёжларини устун қўйиш керак.

Яширишнинг ҳожати йўқ, бошқача ҳам иш тутишадику ахир. Баъзида иккинчи даражали ишларга кўп пул сарфланмоқда, ёки шошмаса ҳам бўладиган ишларга ажратиб берилмоқда.

Жойлардаги баъзи раҳбарлар гигантчилик кайфиятларига берилиб кетишган деса бўлади. Маданият саройи барпо этишса албатта мармар, биллур билан, ўймакорлик нақшлари билан безатилади. Бадиий панно ўрнатиладиган бўлса шундай каттасини ўрнатишадики, ҳатто осмон ҳам кўринмай қолади деса бўлади. Менимча бу — бизни кўриб қўй, қабилида гўзалликни савдогарларча тасаввур этишдан бўлса керак. **(Залда жонланиш).**

Ҳамма нарсанинг меъёрида бўлгани яхши. Шуни ҳамиша ёдда тутиш керакки, болалар боғчаси, келин-куёвлар учун уй-жой, цехдаги яхши ошхона, қишлоқдаги клуб—турмуш тарзимизнинг фойдасига қилинадиган энг яхши кўргазмали агитациядир.

Ўртоқлар! Мамлакатнинг ҳамма жойида бўлгани каби сизларнинг заводингизда ҳам энг мураккаб, масъулиятли ишга коммунистлар биринчи бўлиб киришадилар. Айни шу нарса уларнинг кенг омма ўртасидаги обрў-эътиборини мустаҳкамлайди.

Коммунистик партия бутун халқнинг авангардидир. Аммо у ўзининг синфий моҳиятига, программавий мақсадларига, идеологияси ва сиёсатига кўра, КПСС да ишчилар ўйнаётган ролга кўра большевизмнинг шонли анъаналарига содиқ ишчилар синфи партияси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. **(Давомли қарсаклар).**

Бу ҳол партия фаолиятининг революцион давомийлигини, ички ва ташқи сиёсатининг қатъий қарор топган синфий характерини таъминламоқда. Бу ҳол биз ривожланган социализмни такомиллаштириш деб атаётган ғоят катта иш муваффақиятининг гарантиясидир.

Партия социалистик қурилиш йиллари мобайнида ажойиб раҳбар кадрларни, омманинг чинакам йўлбошчиларини тарбиялади. Уларнинг иши мураккаб, масъулияти ғоят каттадир. Кишилар ҳам бундай ўртоқлар тўғрисида зўр ҳурмат билан гапирмоқдалар.

Лекин баъзида айрим ходимларнинг ишлаб чиқаришда ва турмушда нотўғри хатти-ҳаракат қилган ҳоллар тўғрисида гап борганда ҳаққоний ғазабланишни ҳам эшитиш мумкин. Бундай фактларга тоқат қилиб бўлмайди. Марказий Комитет қўл учида ишлаётганларга, қонунни, КПСС Уставини бузаётганларга нисбатан қаттиқ талабчанлик қилиб келди ва бундан буён ҳам шундай талабчанлик қилаберади. Биз КПСС Марказий Комитети февраль Пленумида бу ҳақида қатъий қилиб айтган эдик. Яна бир марта шуни такрорлаб ўтмоқчиманки, бизнинг талабчанлигимиз ва принципиаллигимиз ҳеч қачон — бугун ҳам, эртага ҳам, келгусида ҳам сусайтирилмайди. **(Қарсаклар).**

Вальцовкачи Александр Павлович Моисеевнинг фикрига қўшиламан. У ўз нутқида социал адолатнинг ҳар бир граждан жамиятга нисбатан ўз бурчларини қатъиян бажариши каби муҳим қиррасини жуда рўй-рост айтиб ўтди. Сиз ҳақсиз, Александр Павлович. Шундай кишилар борки, улар ҳамма нарсани — тегишлисини ҳам, тегишли бўлмаганини ҳам олишни истайдилар. Кўпинча оладилар ҳам. Жамият олдидаги ўз бурчларини эса унутиб қўядилар. Шу боисдан мен Москва партия ташкилоти «Иззат — ҳурмат ва шон-шуҳрат — меҳнатга яраша!» деган яхши шиор остида олиб бораётган кўп томонлама ишни тўла-тўкис қўллаб қувватлайман. **(Давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар, сизлар кўпгина ҳаётий проблемаларни тилга олиб ўтдингиз. Жумладан, уй-жой программасини амалга ошириш истиқболлари билан қизиқдингиз.

Сизларга маълум қиламанки, Марказий Комитет Сиёсий бюроси шу беш йилликда уй-жой қурилиши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Госпланга, министрликлар ва идораларга уй-жойларни фойдаланишга топшириш беш йиллик топшириғи (топшириқ эса жуда юқоридир) сўзсиз тўла ва ошириб бажарилиши учун барча зарур маблағ ва ресурсларни ажратиб бериш топширилди.

Тўғри, квартира олган кишилардан ҳам хатлар келиб туради, аммо бундай квартиралар ўлда-жўлда, чала қурилган квартиралардир. Афсуски, бундай ҳоллар учраб туради, шундай квартираларга кўчиб кирган кишиларнинг ҳуноби ошганлигини тушуниш мумкин.

Уй-жойлар, моллар, хизматларнинг сифати масалалари —иқтисодий, хўжалик масалаларигина бўлиб қолмай, шу билан бирга социал масалалар ҳамдир. Бу масалалар миллионлаб кишиларнинг манфаатларига бевосита дахлдор. Юксак сифат кўпгина омилларга боғлиқ албатта. Шундай бўлса ҳам ходимнинг ишга муносабати, айтишим мумкинки, ишчи виждони олдинги ўринларнинг бирида туради.

Ишчилар, ўқитувчилар, врачлар учун, ўзинг учун, ниҳоят ўз фарзандларинг учун квартираларни ёмон қуриш мумкинми ахир?

Биз меҳнат қаҳрамонларини ҳақли равишда шарафлаймиз, уларни бутун мамлакат билади. Лекин хўжасизликнинг ҳам ўз айбдорлари борку, ахир. Бракчининг ҳам ким эканлигини кўрсатиб қўядиган пайт келди. Ким ёмон маҳсулот ишлаб чиқараётганлиги маълум бўлиши керак. Масъулиятсизлик учун эса қаттиқ жазолаш зарур. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Тузумимизнинг қудрати омманинг онглилиги билан кўп карра кучаяди. Партия КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумида узоқ муддатли аҳамиятга эга бўлган идеология фаолиятининг кенг концепциясини олға сурди. Пленум қарорлари ғоявий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларни барча йўналишларда такомиллаштиришга қудратли омил бахш этди.

Идеология соҳасидаги куч-ғайратлар марказини меҳнат коллективига, бошланғич партия ташкилотига кўчириш асосий вазифадир. Бутун фаолият баъзида идеология идоралари ўзининг доирасида чекланиб қолаётган қоғозбозлик ва кўп соатлар давом этадиган мажлисбозликлар қилишдан иборат ҳали ҳам мавжуд инерция кучидан батамом воз кечиш керак.

Бошқа соҳаларда бўлгани каби идеология соҳасида ҳам ишчанлик, уюшқоқлик, ижрони аниқ контроллик қилиш ва текшириш, амалий натижаларга эриша билиш маҳорати зарур.

Ўртоқлар, бугун сўзланган нутқларнинг ҳаммаси бунёдкорлик тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилганлиги қонуниятли бир ҳолдир. Ишчилар синфи ўзининг табиатига кўра бунёдкор синфдир. Сизларнинг сўзларингиз совет халқининг мустаҳкам тинчликка бўлган иродасини ифода этади.

Сизлар халқаро вазиятга бераётган баҳога қўшилмасдан бўлмайди. Дарҳақиқат, СССРга ва бошқа социализм мамлакатларига қарши «салб юриши» деб аталмиш юриш ташкилотчилари бизни тиз чўктиришни истардилар. Ҳеч қачон бундай бўлмайди! **(Гулдурос қарсаклар).**

Биз не-не машаққатлар билан революциямизни амалга оширдик, уни ҳимоя қилдик, социализм барпо этдик — ҳозир эса мамлакатни ривожлантириш, халқ турмушини яхшилашдан иборат улуғвор планларни турмушга татбиқ этмоқдамиз. Биз ўзимизнинг дунёқарашимизни, ижтимоий тузумимизни ҳеч кимга тиқиштираётганимиз йўқ. Бизга ўзгаларнинг ерлари ҳам керак эмас. Совет Иттифоқи фақат бир йўлни — тинч-тотув яшаш йўлини, ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорлик йўлини чин қалбдан таклиф этмоқда.

Айни вақтда ҳамма нарса ҳам бизнинг эзгу ниятимизга боғлиқ эмаслиги тушунарлидир. Сиёсатда эса биз сўзларга эмас, балки фақат амалий ишларгагина ишонамиз. Қурол-яроғларни қисқартиришми — демак ҳақиқатан ҳам ўзаро қисқартириш керак. Ядро қуролини йўқотиш керакми — демак ҳақиқатан ҳам ҳар иккала томоннинг шундай қуролини йўқотиш керак. АҚШ, НАТО шундай қилган тақдирда биз ҳам шунга яраша иш тутган бўлур эдик.

Тинчликни сақлаб қолиш мумкинлигига совет кишиларининг ишончлари комил. Воқеаларнинг ривожини мухолифликдан кескинликни юмшатиш сари буриб юбориш мумкин. Тинчлик манфаатлари йўлида ҳалол ва конструктив ишлашни истаётган ҳукуматлар ҳамда ташкилотлар билан мулоқотга тайёрмиз, улар билан актив ҳамкорлик қилишга тайёрмиз.

Ҳозирча ҳарбий ва сиёсий кескинлик мавжуд экан, АҚШ ва НАТО давлатлари мамлакатимизга ракета — ядровий хавф солаётган экан кучлар нисбати империализм фойдасига ўзгармаслиги ва биз заифроқ бўлиб қолмаслигимиз учун хушёр бўлиб, ҳамиша сергак туриш керак.

Социалистик Ватан хавфсизлиги тўғрисидаги ғамхўрлигимиз соғлом фикрловчи ҳар бир кишига тушунарлидир. Ўтган уруш ҳар бир совет оиласига келтирган жудолик алами ҳеч қачон босилмайди. Мамлакатимиз ўз мустақиллиги учун, жаҳон цивилизациясини фашист вахшийлари асоратга солиши хавфидан қутқариб қолиш учун 20 миллион кишини қурбон берди.

Партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати ўзларининг халқ олдидаги ғоят буюк масъулиятини тушунадилар. 1941 йилнинг июни такрорланмайди. Ҳар қандай агрессор дарҳол интиқомга йўлиқади. Буни ҳамма — дўстларимиз ҳам, ғанимларимиз ҳам билиб қўйишсин. **(Гулдурос қарсаклар).**

Халқаро вазият кескинлашганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетига кўплаб хатлар келиб турибди, уларнинг авторлари меҳнат ҳафтасини ўзайтиришни, мамлакат мудофаа фондини тузишни таклиф этмоқдалар.

Аввало шундай таклифлар билан мурожаат этган минглаб совет ватанпарварларига — уруш ва меҳнат ветеранларига, ёш ишчи ва колхозчиларга, коммунистларга, партиясизларга сидқидилдан миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Шуни айтиш керакки, бизнинг иқтисодий потенциалимиз, мудофаа самарадорлигини ошираётган янги техника воситалари совет давлати билан унинг иттифоқчилари хавфсизлигини ана шу таклиф этилаётган тадбирларсиз ҳам пухта таъминлаш имконини беради.

Мамлакатни ривожлантириш ҳамда совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш соҳасида белгиланган социал-иқтисодий программалар ҳам изчиллик билан рўёбга чиқарилаберади.

Ўртоқлар! Тез орада ленинчи партиямиз ўзининг XXVII съездига бевосита тайёргарлик кўриш даврига қадам қўяди. Ўзларингиз тушунасизки, олдинда кенг кўламли, ғоят хилма-хил ишлар турибди.

Биз сиёсий ва ташкилотчилик ишининг, хўжалик қурилишининг ишончли тажрибаси билан бойиганмиз, партия билан халқнинг метиндек бирлигига таянмоқдамиз. КПСС Марказий Комитети ўтказиб келаётган йўл ҳар бир коммунист иштирокида ҳар жиҳатдан пухта ўйланган тўғри йўлдир, дейиш мумкин. Барча совет кишилари партия сиёсатини амалий ишлари билан актив қўллаб қувватламоқдалар. Белгилаган вазифаларни ҳал этишимизнинг, ўртага қўйган мақсадларимизга эришишимизнинг гарови ҳам мана шундадир. **(Давомли қарсаклар).**

Пировардида ўзимга доир бир неча сўз айтиб ўтмоқчиман. Шодиёна кутиб олганлигингиз ва ошкора суҳбатлашганлигингиз учун сизларга ташаккур билдираман. Сизларнинг самимий табрикларингиз ва эзгу истакларингиз бардамлик, куч-ғайрат бағишлайди, муштарак ишимизнинг муваффақиятига бўлган ишончни мустаҳкамлайди.

Яна бир бор сидқидилдан раҳмат, азиз металлург ўртоқлар! Оғир меҳнатингизда сизларга янгидан-янги ютуқлар, ҳаётда жами эзгуликларни тилайман. Ҳар бирингиз учун сизларнинг яқин кишиларингиз учун Биринчи Май порлоқ ва қувончли бўлсин! **(Гулдурос давомли қарсаклар).** Ҳамма ўрнидан туради.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКОнинг

МОСКВАДАГИ «СЕРП И МОЛОТ» МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИНИНГ ИШЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

(Боши биринчи бетда).

Суратда: завод ишчилари билан учрашув пайти.

В. Мусаэльян ва Э. Песов фотоси.

Вальцовкачи А. П. Моисеев завод ёшлари номидан қуйидагиларни айтди: ёш металлурглар сизнинг, Константин Устинович, янги дунёни қуриш — янги дунё кишисини камол топтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш демакдир, деган сўзларингизни қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Ёшлар буни ҳар бир йигит-қиз ўзида юксак ғоявий эътиқод, коммунизм ишига садоқатни тарбиялаш тўғрисидаги партиянинг накази деб биладилар. Бизлар намуна олиб ўргансак арзийдиган кишилар бор. Булар заводимизнинг тажрибали ишчилари — партия, меҳнат, Улуғ Ватан уруши ветеранларидир. Константин Устинович, Сизнинг ёрқин ҳаёт йўлингиз биз учун ўрнак бўлади.

Бизнинг жамиятимиз меҳнаткашлар жамияти, адолатли жамият. Агар рўй-рост гапирадиган бўлсак, шундай кишилар, жумладан ёшлар борки, улар нари-бери ишлаб, барча неъматлардан виждонан меҳнат қилувчи ходимлар сингари, ҳатто улардан кўпроқ баҳраманд бўлишни истайдилар. Меҳнат коллективи катта ҳуқуқларга эга ва ана шундай шахсларга нисбатан қаттиқ талабчанлик қилиш зарур. Шундай қилинганида адолатли бўлади.

Бизлар уй-жой проблемасини ҳал этиш учун мамлакатимизда қанчалик кўп иш қилинаётганлигини заводимиз мисолида кўриб турибмиз, деди ўртоқ Моисеев. Заводда ёшларнинг янги-янги оилалари вужудга келмоқда ва уларни яқин келгусида уй-жой қуриш соҳасидаги планлар қандай эканлиги қизиқтирмоқда.

У комсомоллар ва ёшлар кекса авлодларнинг революцион анъаналарини, уларнинг ғоят бой тажрибасини ўз муваффақиятлари билан муносиб даражада кўпайтиравередилар, деб ўртоқ К. У. Черненкога ваъда берди. Бизлар, деди вальцовкачи, ўзимизнинг ватанпарварлик бурчимизни яхши англаймиз ва ҳамиша севикли социалистик ватанни ҳимоя қилишга тайёрмиз. Жонажон Совет диёримизни Сиз, Константин Устинович, тахликали 30-йилларда, чегара заставаси партия ташкилотчиси сифатида қўриқлаганингиз сингари авайлаб — асраймиз.

Юз ёшли «Серп и Молот» заводимиз қанчалик яшараётганлигини, янги-янги замонавий корпуслар қад кўтараётганлигини кўриш мен, тажрибали металлург ишчи учун ғоят ёқимлидир, деди катта вальцовкачи А. В. Малишев. Яқинда яна бир цех — туника ва полосаларни иссиқ усулда прокатка қиладиган цехни қуришга киришдилар. Ана шу цех ишга туширилиши билан заводни реконструкция қилиш асосан тугалланади. Ўн иккинчи беш йилликда цех тўла ҳажмда маҳсулот бериши учун уни қуришни жадаллаштиришни истардик.

Мен сортли прокат цехининг «450» станида ўн беш йилдан бери ишлаб келаяпман. Станимиздаги механизм ва асбоб-ускуналар янги цехларда ўрнатилган замонавий машиналардан анча фарқ қилади, албатта. Лекин ишга ижодий, масъулият билан муносабатда бўлинган тақдирда эски ускуналарда ҳам кўп натижага эришиш мумкин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин ўз нутқида москваликлар ўн биринчи беш йиллик топшириқларини қандай бажараётганликларини, Биринчи Май байрамини қандай ютуқлар билан кутиб олаётганликларини гапириб берди. Пойтахт меҳнаткашлари шу йил биринчи квартал планини ва социалистик мажбуриятларини бажардилар. В. В. Гришин меҳнат унумдорлигини пландан ташқари ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча равишда камайтириш тўғрисидаги партиянинг топшириғи муваффақиятли бажарилаётганлигини Константин Устинович Черненкога маълум қилди.

Ўртоқ В. В. Гришин «Серп и Молот» заводи металлурглари олдида турган бир қанча вазифаларга тўхталиб ўтди. Заводни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантиришни тугаллашга оид ишларни жадаллаштириш, мамлакат халқ хўжалиги учун зарур бўлган сифатли металл маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришиш муҳимдир, деди у. Завод партия ташкилоти мана шу вазифаларни амалга ошириш соҳасида коллективнинг ишларига бошчилик қилиши керак. У «Серп и Молот» заводининг коммунистлари, меҳнаткашлари Москванинг барча меҳнат аҳли сингари шу йил ва умуман беш йиллик планини тўла ва ошириб бажариш учун барча ишларни қиладилар, деб ишонч билдирди.

Ўртоқ В. В. Гришин Константин Устинович Черненкони, бу ерда ҳозир бўлган барча кишиларни меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик байрами — 1 Май куни билан самимий табриклади ва ҳаммага ишда янги-янги муваффақиятлар тилади.

Шундан кейин узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олинган Константин Устинович Черненко нутқ сўзлади.

Ўртоқ К. У. Черненконинг нутқи зўр эътибор билан тингланди, бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

Металлурглар учрашувдан эсдалик сифатида ўртоқ К. У. Черненкога завод ёдгорлиги —корхонанинг 100 йиллиги шарафига чиқарилган юбилей медали ва нишонини топширдилар.

Ўртоқ К. У. Черненко цехларни бориб кўрди. Ишчилар Константин Устиновични қизғин қутладилар.

Янги сортли прокат цехи металлургия ишлаб чиқаришининг ҳозирги даражаси тўғрисида яққол тасаввур беради. Ярим километрдан олисга чўзилган цех ёп-ёруғ, кучли вентиляция установкалари ҳавони бир неча бор алмаштириб туради. Электрон ёрдамида бошқариладиган мукаммал автоматлар металлургларнинг оғир қўл меҳнатини ўз зиммасига олади.

Ишчилар ўртоқ К. У. Черненко билан суҳбатлашар эканлар, партия билан давлатнинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис қўллаб қувватлаётганликларини изҳор қилдилар, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, иқтисод ва тежамкорлик, интизомни мустаҳкамлаш йўллари тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини изҳор қилдилар. Улар ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда москвалик металлурглар мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни ўзларининг бурчи, деб билаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Шу корхонада чорак аср ишлаган катта оператор Г. Г. Вовк коллектив ҳузурига келганлиги учун Константин Устиновичга самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Суҳбатга қўшилган катта оператор Ю. Е. Фроленко касбдош ўртоқлари номидан гапириб, заводни реконструкциялаш топшириқлари муваффақиятли бажарилади, деб ваъда берди.

Ишчилар корхонани янгилаш билан бир вақтда кенг кўламдаги социал программа ҳам амалга оширилаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Масалан, оператор В. Д. Тришкина шундай деди: Бизлар тўғримизда ғамхўрлик қилинаётганлигини доимо ҳис этиб турибмиз. Мен буни ишчи аёл ва она сифатида тасдиқлашим мумкин. Бизда ҳамма нарса: севимли иш ҳам, дам олиш учун имкониятлар ҳам муҳайё. Яқинда завод бизларга янги квартира берди. Турмуш ўртоғим ҳам айни шу цехда ишлайди.

Ишчилар ўртоқ К. У. Черненкони кириб келаётган Биринчи Май байрами билан самимий табрикладилар.

Константин Устинович ўзини ўраб олган металлургларга мурожаат қилиб шундай деди:

— Ўйлаб кўринг-а, ўртоқлар, — биз эга бўлган ҳамма нарсалар, мамлакатимизнинг барча бойликлари, — буларнинг ҳаммаси меҳнаткаш, моҳир қўллар билан, ишчилар синфи қўли билан меҳнаткаш инсон қўли билан яратилгандир.

Сизларга, сизларнинг цехингизга қараб туриб, фидокорона меҳнати, истеъдоди заминимизга хос бўлган ҳамма нарса мужассам этаётган: уйлар бунёд қилиб, ғалла етиштираётган, пўлат эритиб, кўприклар ва гидростанциялар қураётган ишчилар синфи учун қураётган совет кишиларимиз учун ифтихор туйғулари билан тўлиб тошасан киши. Бугун сизлар билан бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар чоғида мен жаҳонда тенги йўқ ажойиб ишчилар синфимиз борлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим.

Сизларга раҳмат! Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ҳамда ижодий ва мамлакат учун ғоят зарур меҳнатингизда муваффақиятлар тилайман.

Ўртоқ К. У. Черненко сортли прокат цехида виставкани кўздан кечирди. Виставкага «Серп и Молот» заводи ишлаб чиқараётган маҳсулот намуналари қўйилган. Завод маркаси истеъмолчиларга ғоят манзур бўлмоқда. Экспозицияга корхонада қурилаётган махсус цех ишлаб чиқарадиган халқ истеъмол моллари ҳам киритилган.

Ўртоқ К. У. Черненконинг Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи коллективи билан учрашуви партия ва халқнинг бузилмас бирлиги — совет кишиларининг КПСС Ленинчи Марказий Комитети теварагида мустаҳкам жипслашганлигининг ёрқин ифодаси бўлди, Советлар мамлакати меҳнаткашларининг ривожланган социализм жамиятини такомиллаштириш соҳасида партия режаларини амалга оширишга бўлган азму-қарорини ва иродасини намойиш қилди.

(ТАСС).

ТАШАББУСКОР ҒАЛЛАКОРЛАР САФИГА ҚЎШИЛИНГ!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги бўлиб ўтган Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, 1983 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани авж олдириб бошоқли дон экинларидан юқори ҳосил олдилар ва давлатга ғалла сотиш социалистик мажбуриятини муваффақиятли бажарилишини таъмин этдилар.

Ғаллакорлар умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1984 йилда 255 минг тонна ғалла, шу жумладан 154 минг тонна маккажўхори дони, 40 минг тонна шоли етиштиришга аҳд қилдилар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозидан Раиса Тигай, Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхоздан Абдурашид Ҳамдамов, Бекобод районидаги Ленин номли колхоздан Мели Норбоев, Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхозидан Қумисбой Момбеков, Бўка районидаги «Кремль» совхозидан Адҳам Тешаев, Ғалаба районидаги Киров номли колхоздан Пак Игнатий, Калинин районидаги Куйбишев номли колхоздан Раҳмат Аҳмедов, Пискент районидаги «Пискент» совхозидан Аслон Ризмонов ўртоқлар бошлиқ ғаллачилик бригадаларининг коллективлари гектаридан 100 центнердан маккажўхори дони, 75—90 центнердан шоли, суғориладиган ерлардан кам деганда 50 центнердан, баҳорикор майдонлардан 20 центнердан бошоқли дон ҳосили олиш, ўн биринчи беш йиллик ғалла етиштириш топшириғини муддатидан илгари тўрт йилда бажариш юзасидан қимматли ташаббус билан чиқдилар.

Областнинг илғор ғаллакорлари барча меҳнат, моддий техника ресурсларидан самарали фойдаланиб, ғалла етиштиришни кўпайтириш ва олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун ишга астойдил бел боғладилар.

Область партия комитети Р. Тигай, А. Ҳамдамов, М. Норбоев, Қ. Момбеков, А. Тешаев, И. Пак, Р. Аҳмедов, А. Ризмонов ўртоқларнинг ҳар гектар ердан кам деганда 100 центнердан маккажўхори дони, 75—90 центнердан шоли, суғориладиган ерлардан 50 центнердан, баҳорикор ерлардан 20 центнердан бошоқли дон ҳосили олиш ва ўн биринчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириш юзасидан ташаббусларини маъқуллади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, мева-сабзавот маҳсулотлари агросаноат бирлашмаси, колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотлари ва раҳбарлари зиммасига:

бу қимматли ташаббусни бригадалар, участкалар ва хўжаликлар коллективларида кенг муҳокама этиб, ҳар бир ғаллакор звено, бригада ва хўжалик коллективлари бўйича олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашга қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, 1984 йилда қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида ғалладан мўл ҳосил олиш ва ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажарилиши учун социалистик мусобақани кучайтириш юзасидан ташкилотчилик ишларини авж олдириш;

ташаббускорлар ва уларнинг издошларига социалистик мажбуриятларини бажаришларида ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш, саноат-молия планларида социалистик мусобақа илғорларини моддий жиҳатдан рағбатлантириш учун маблағлар ажратишни кўзда тутиш топширилди.

«Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари редакциялари, область телевидениеси ва радиосига 1984 йилда ғалладан мўл ҳосил олиш ва ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақанинг боришини кенг ёритиш топширилди.

Раиса ТИГАЙ,
Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг бригада бошлиғи, Ленин номли қишлоқ Совети депутати

Бригадамиз деҳқонлари шоли етиштириш юзасидан ўн биринчи беш йиллик топшириғини уч йилдаёқ бажариб қўйдилар. Бу шуни кўрсатадики, бизда ҳали имкониятлар кўп. Бундан буён ҳам ердан, техникадан ва бошқа моддий ресурслардан янада унумли фойдаланиш учун ҳаракат қилиб, кўрсаткичларимизни кўтариб бориш учун курашаверамиз. Қолган икки йилда яна бир беш йиллик планини бажаришга жазм қилганмиз.

Бу вазифанинг уддасидан, албатта, чиқамиз. Бу йил ҳар гектаридан кам деганда 90 центнердан дон оламиз.

Абдурашид ҲАМДАМОВ,
Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхознинг бригада бошлиғи, Телов қишлоқ Совети депутати

Бригадамиз деҳқонлари беш йилликнинг уч йили бўйича маккажўхори етиштириш планини 120 процент бажардилар. Ўтган йили эса ҳар гектаридан олинган ҳосил 82 центнерданга тўғри келди. Лекин бу кўрсаткичлар билан кифояланиб қолмаймиз. Астойдил меҳнат қилиб, барча резерв, имкониятларни ишга солиб, яна ҳам юқори ҳосил олиш мумкин. Бунинг учун бизда барча имконият бор.

Бу йилги мавсумда ҳар гектаридан 115 центнердан «каҳрабо дон» олиб, ўн биринчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажарамиз.

Мели НОРБОЕВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи

Хўжалигимиз деҳқонлари суғориладиган ерларда бошоқли дон экинлари ўстириш билан кўпдан буён шуғулланадилар. Кейинги йилларда гектарларнинг самарадорлиги айниқса ортди. Масалан, ўтган йили ҳар гектаридан ўртача 50 центнердан ҳосил олинди.

Бу йил юбилей йили. Бригадамиз деҳқонлари бу йилни зарбдор меҳнат билан бошлаб, юқори кўрсаткичлар билан якунлашга аҳд қилганлар. Бу йил ҳам ҳар гектаридан олинадиган ҳосил 50 центнердан кам бўлмайди. Беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажарамиз.

Қумисбой МОМБЕКОВ,
Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхозининг бригада бошлиғи, Ўгам қишлоқ Совети депутати

Бригадамизга биркитилган майдонлар асосан баҳорикор ерлардан иборат. Шундай бўлса ҳам ўтган йили ҳар гектаридан 20 центнердан бошоқли дон ҳосили олишга муваффақ бўлдик. Лекин бу чегара эмас. Ҳозирги замон агротехника фани ютуқлари суғорилмайдиган ерлардан ҳам оқилона фойдаланиш йўлларини кўрсатиб бермоқда. Шунинг учун биз бу йил гектаридан олинадиган ҳосилдорликни жуда бўлмаса 1 центнерга оширишга аҳд қилдик. Беш йиллик планни тўрт йилда бажариш учун астойдил ҳаракат қиламиз.

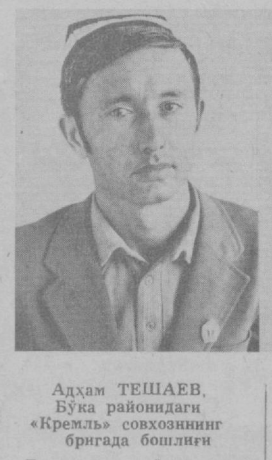

Адҳам ТЕШАЕВ,
Бўка районидаги «Кремль» совхозининг бригада бошлиғи

Бизнинг хўжалигимиз маккажўхори етиштиришга ихтисослаштирилган. Шунинг учун ҳам ҳамма бригадаларда ҳосилдорлик юқори бўлмоқда. Энг илғор коллективларда эса 90—100 центнердан «каҳрабо дон» олинмоқда.

Бизнинг бригадамиз деҳқонлари ўтган йили давлатга мўлжалдагидан икки баравар кўп маҳсулот топширдилар. Бу йилги маррамиз янада юқори: ҳар гектаридан кам деганда 110 центнердан дон ҳосили оламиз.

Игнатий ПАК,
Ғалаба районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи

Илғор қишлоқ хўжалик фани ва техника ютуқларини кенг жорий этиш, ишлаб чиқаришда илғор усулларни дадиллик билан қўллаш йилдан-йилга шоли ҳосилдорлигини ошириш, гектарлар самарадорлигини янада яхшилаш имкониятини бермоқда.

Бригадамизда ўтган йили ҳар гектаридан ўртача 70 центнердан шоли ҳосили олинган эди. Бу йил эса ҳосилдорликни ўтган йилга нисбатан 5 центнерга оширамиз. Беш йиллик топшириқ тўрт йилда бажарилади.

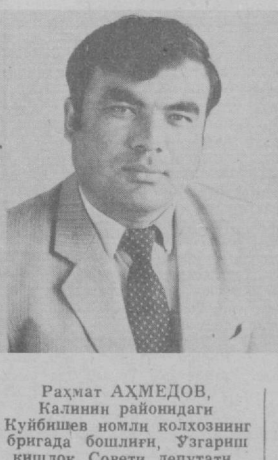

Раҳмат АҲМЕДОВ,
Калинин районидаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи, Ўзгариш қишлоқ Совети депутати

Ўн уч йилдан буён маккажўхорикорлик қилиб келаман. Шу йиллар мобайнида ҳосилдорлик кескин кўтарилди. Агар илгарилари гектаридан 40—50 центнердан дон олинган бўлса, ҳозирги кунга келиб бу кўрсаткич 100—110 центнерни ташкил этмоқда. Ўтган йили, масалан, бизнинг бригадада ҳар гектаридан 112 центнердан хирмон кўтарилди.

Бу йилги марра — 115 центнер. Шу билан бирга ўн биринчи беш йиллик топшириғини ҳам бажарамиз.

Аслон РИЗМОНОВ,
Пискент районидаги «Пискент» совхозининг бригада бошлиғи

Хўжалигимизда ем-хашак ва ғалла етиштириш ихтисослаштирилган бригадаларда амалга оширилади. Масалан, бизнинг коллектив маккажўхори етиштириш билан шуғулланади. Ўтган йили ҳар гектаридан 80 центнердан дон ҳосили олдик.

Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида зиммамизга оширилган мажбурият қабул қилдик. Ҳосилдорликни 100 центнерга етказамиз. Беш йиллик топшириқ шу йилги мавсумда бажарилади.

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Бекобод район партия — хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда район прокурори Т. Шукуров партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорлари асосида жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш бўйича маъмурий органлар олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Докладчи, музокарада сўзга чиққан «КПСС XXV съезди» совхози директори Қ. Қозоқбоев, район ички ишлар бўлими бошлиғи Х. Тошматов, Калинин қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси С. Саиджалолов ва бошқалар ҳуқуқий тарбияни кучайтириш, қонунчиликни мустаҳкамлаш юзасидан бажарилаётган ишлар ҳақида гапирдилар, бу соҳада йўл қўйилаётган нуқсонларни тугатишга кўмаклашувчи таклифларни ўртага ташладилар.

Йиғилишда область прокурори Э. Жўраев, район партия комитетининг биринчи секретари Э. Ҳатамов сўзга чиқдилар.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ МЕҲНАТ МАРОМИ

Саноат ходимлари маҳсулот реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1 квартал планини адо этдилар. Барча иттифоқдош республикалар ва саноат министрликлари маҳсулот реализация қилиш планини бажардилар. Бу маълумотлар СССР Марказий статистика бошқармасининг СССР саноатида 1984 йил 1 квартал давлат планининг бажарилиши якунлари тўғрисидаги ахборотида келтирилган.

Саноат маҳсулоти умумий ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,9 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги йиллик пландаги 3,4 процент ўрнига 4,6 процент ошди; қабул қилинган социалистик мажбуриятлар бажарилмоқда. Ишлаб чиқариш ўсишининг 96 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига олинди.

Умуман саноатда ва кўпгина министрликларда меҳнат унумдорлиги ўртача иш ҳақига қараганда тезроқ ошди. Маҳсулот таннархини ва материал сарфини камайтириш топшириқлари адо этилди. Фойда кўпайди.

1984 йил 1 январдан бошлаб планлаштириш ва хўжалик фаолиятида ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналари)нинг ҳуқуқларини кенгайтириш ҳамда уларнинг иш натижалари учун масъулиятини кучайтириш юзасидан оғир ва транспорт машинасозлиги, электр техника саноати, Украина ССР озиқ-овқат саноати, Белоруссия ССР енгил саноат, Литва ССР маҳаллий саноат министрликларида иқтисодий эксперимент амалга оширила бошлади.

Шу министрликларнинг кўпчилик бирлашмалари ва корхоналарида маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномаларда белгиланган мажбуриятлар умуман саноатда бўлганидан кўра яхшироқ бажарилди. Украина ССР озиқ-овқат саноати министрлиги, Белоруссия ССР енгил саноат министрлиги ва Литва ССР маҳаллий саноат министрлигининг бирлашмалари ҳамда корхоналари маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини тўла-тўкис бажарди.

Маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

Электр энергия — 407 миллиард киловатт-соат; нефть (газ конденсати билан бирга) — 153 миллион тонна; газ — 146 миллиард куб метр; кўмир — 186 миллион тонна; пўлат — 39,0 миллион тонна; қора металлар прокати (тайёри) — 27,2 миллион тонна; пўлат қувурлар — 4,7 миллион тонна; темир руда — 60,7 миллион тонна; ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари (шартли бирликларда) — 153 минг тонна; синтетик смола ва пластмассалар — 1,3 миллион тонна; химиявий толалар ва иплар — 359 минг тонна; металл қирқиш станоклари — 594 миллион сўмлик, шу жумладан рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар — 175 миллион сўмлик;

Программа билан бошқариладиган автомат манипуляторлар (саноат роботлари) — 3,1 минг дона; приборлар, автоматлаштириш воситалари ва уларнинг запас қисмлари — 1122 миллион сўмлик; ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари — 854 миллион сўмлик; нефть аппаратлари — 55,9 миллион сўмлик; химия машина-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари — 217 миллион сўмлик; магистрал юк вагонлари — 15,3 минг дона; қишлоқ хўжалик машиналари — 896 миллион сўмлик; чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машиналари ҳамда асбоб-ускуналари — 630 миллион сўмлик; дон йиғиш комбайнлари — 30,7 минг дона; пахта териш машиналари — 2,7 минг дона; экскаваторлар — 10,7 минг дона; қоғоз — 1,5 миллион тонна, цемент — 31,9 миллион тонна ишлаб чиқарилди.

Ҳамма турдаги газламалар — 3,0 миллиард квадрат метр; тикилган буюмлар — 6,4 миллиард сўмлик; гўшт (давлат ресурслари хом ашёсидан) — 2,4 миллион тонна; колбасалар — 810 минг тонна; озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулотлари, шу жумладан балиқ консервалари — 1,6 миллиард сўмлик; сариёғ (давлат ресурслари хом ашёсидан) — 233 минг тонна; консервалар — 2,9 миллиард шартли банка; телевизорлар — 2,2 миллион дона, шу жумладан рангли тасвирдаги телевизорлар — 0,9 миллион дона; холодильниклар ва музлатиш асбоблари — 1,4 миллион дона; кир ювиш машиналари — 1,1 миллион дона; енгил автомобиллар — 335 минг дона; мебель — 1,9 миллиард сўмлик ишлаб чиқарилди.

Газ, кўмир ва темир руда қазиб олиш, пўлат, қора металларнинг тайёр прокати, минерал ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари, синтетик смола ва пластмассалар, автопокришкалар, металл қирқиш станоклари, темирчилик-пресс машиналари, саноат роботлари, автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси приборлари ҳамда воситалари, нефть аппаратлари, енгил ва озиқ-овқат саноати учун технология машина-ускуналари, юк вагонлари, тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари, чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машиналари ҳамда асбоб-ускуналари, экскаваторлар, қоғоз ва бошқа баъзи турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш плани бажарилди.

Халқ истеъмол қиладиган молларнинг кўпчилигини: гўшт, озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулотлари, сариёғ, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, консервалар, тикилган буюмлар, чинни-фаянс ва майолика идишлар, радиоприёмниклар, телевизорлар, кир ювиш машиналари, мебель ишлаб чиқаришнинг планлаштирилган ҳажмига эришилди.

Шу билан бирга, нефть қазиб олиш ва дастлабки қайта ишлаш, бир қанча нефть маҳсулотларини ишлаб чиқариш, иморатбоп ёғоч, устки трикотаж, зиғир толасидан тўқилган газламалар, чарм пойабзал ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмади. Айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари меҳнат унумдорлиги, таннарх, жамғарма тўплаш юзасидан белгиланган планларни бажармадилар, аҳолига манзур бўлмайдиган маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Тузилган шартномаларга ва нарядларга мувофиқ маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда етказиб бериш планини бажариш яхшиланди. Бироқ, шартномавий мажбуриятлар ҳали тўла-тўкис бажарилаётгани йўқ. Бундай мажбуриятларни бажаришда минерал ўғит ишлаб чиқариш, ёғоч, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати, балиқ ва мева-сабзавот хўжалиги министрликларининг бирлашмалари ҳамда корхоналари анчагина қолоқликка йўл қўйди.

Саноатда янги техника ва технологияни жорий қилиш давом эттирилди. 1 квартал мобайнида корхоналарда 1500 тага яқин автоматлаштирилган ва механизациялаштирилган поток линиялар ўрнатилди, 1000 тадан кўпроқ участка, цех ва ишлаб чиқариш комплекс механизация ва автоматлаштиришга ўтказилди, технология жараёнларини автомат усулда бошқарадиган 30 тага яқин система барпо этилди, рақамли программа билан бошқариладиган 465 та металл қирқиш станоги ва қарийиб 600 та саноат роботи жорий этилди.

Маҳсулотнинг 800 номдаги янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, улар орасида прокатнинг тежамли профиллари, унификация қилинган ва конга тушириб қўйиладиган насосларнинг махсус турлари, рақамли программа билан бошқариладиган ва асбоблари автомат тарзда алмаштириладиган пармалаш-фрезерлаш — силлиқлаш станоклари, алоҳида юксак аниқлик билан ишлайдиган юзани сайқалловчи станоклар, саноат роботларининг янги моделлари, алоқа линиялари учун толавий-оптик кабеллар бор. Донли экинлар ҳосилини йиғиштириб берадиган кенг қамровли ўроқ машиналар, ҳисоб—статистика ва план-иқтисодий вазифаларни ечиб берадиган ҳисоблаш комплекслари ҳамда микро ва мини ЭҲМлар, сийқаланмайдиган қопламали металл қирқиш асбоби ҳамда синтетик ва табиий олмослардан асбоб ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Москва — Ленинград йўлида тезкор экспресс фойдаланиш учун топширилди.

Бироқ, айрим министрликларнинг корхоналари янги техникани жорий этиш топшириқларини бажармади.

Ишлаб чиқаришнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари ва маҳсулот сифати бирмунча яхшиланди.

Саноатдаги меҳнат коллективлари 1984 йил топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун, меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш ва таннархни қўшимча равишда 0,5 процент камайтириш учун бошланган социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирдилар.

(ТАСС)

БУЮК ДОҲИЙГА ҲАЙКАЛ

28 апрелда Бўкада жаҳон пролетариатининг доҳийси, Коммунистик партия ва дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленинга ўрнатилган ҳайкал тантанали суратда очилди.

Ильичнинг бронзадан ишланган ҳайкали қизил гранитли баланд супагача ўрнатилган. Ҳайкални скульпторлар А. К. Аҳмедов, Ф. И. Гришченко, архитекторлар Б. А. Боймуҳамедов ва Х. М. Убайдуллаев ўзаро ижодий ҳамкорликда яратганлар.

Монументнинг очилишига бағишланган тантанали митингда район меҳнаткашлари, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, мактаб ўқувчилари ҳозир бўлдилар. Сўзга чиққан нотиқлар Ленин васиятларига содиқликларини, партия қўйган барча вазифаларни бажаришга тайёр эканликларини билдирдилар. Митинг қатнашчилари ҳайкал пойига гуллар қўйдилар.

Ҳайкалнинг очилишига бағишлаб ўтказилган тантаналарда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев иштирок этдилар.

Суратда: Бўка райони марказида ўрнатилган В. И. Ленин ҳайкали.

В. Портнов фотоси.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ФРАНЦИЯДА НАШР ЭТИЛДИ

ПАРИЖ, 27 апрель. (ТАСС). Париждаги «Пергамон Пресс Франс» нашриёти француз тилида «Тинчлик ва бунёдкорлик йўлидан» номли китоб чиқарди. Унга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихоновнинг назарий асарлари, мақолалари, нутқлари киритилган. Уларда мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият қурилиши назарияси ва практикаси проблемалари, халқаро иқтисодий ҳамкорлик ва социалистик интеграция масалалари кўтарилган. Совет ташқи сиёсатининг тинчлик мақсадларини кўзлаши очиб берилган.

Оммавий нусхада нашр этилган шу китоб билан биз «марксизм-ленинизм» туркумидаги нашрларни тугаллаймиз, бу туркумда Совет ташқи ва ички сиёсатига доир энг муҳим ҳужжатлар, КПСС ва Совет давлати раҳбарларининг мақолалари ҳамда нутқлари эълон қилинмоқда, деди нашриёт президенти Р. Максвелл ТАСС мухбири билан суҳбатда. Француз жамоатчилиги совет воқелиги билан, СССРнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш, Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабат масалаларига ҳамда ҳозирги замоннинг бошқа бир қанча энг муҳим масалаларига доир позицияси билан ғоят қизиқиб ва эътибор бериб танишмоқда.

ФАҚАТ АЪЛО СИФАТЛИ

▲ СОФИЯ. «Троянска керамика» комбинатининг яна 30 хил буюмига олий сифат категорияси берилди. Ўтган беш йил мобайнида корхонада олий сифат белгиси қўйилган маҳсулот турлари 20 баравар кўпайди. Ҳозирги вақтда бутун маҳсулот фақат аъло сифатли бўлиб, Болгарияда, шунингдек чет элларда жуда харидоргирдир. Комбинат ўз маҳсулотларининг қарийб ярмини 30 мамлакатга жўнатмоқда. Совет Иттифоқи унинг чет эллик энг катта буюртмачисидир.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ПРАГА. Биринчи Май арафасида ЧССРдаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Чехословакия меҳнаткашларига Мурожаатнома қабул қилиб, Совет Иттифоқи, ЧССР, бошқа социалистик мамлакатларнинг тинчлик ташаббусларини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар ва ўз мудофаа қобилиятларини мустаҳкамлаш юзасидан кўраётган зарур чораларини маъқулладилар. Биз ватан равнақи йўлида меҳнат қилишни ва ўз меҳнатимиз билан миллион-миллион кишиларни шу йил планини бажаришга руҳлантиришни ҳамда халқ хўжалигининг барча тармоқларида меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини кучайтиришни ўз ватанпарварлик бурчимиз деб ҳисоблаймиз, дейилади Мурожаатномада.

● БЕРЛИН. ГДР металлургия саноати корхоналарининг коллективлари Биринчи Май байрамини меҳнатда янгидан янги ютуқларга эришиш билан кутиб олмоқдалар. Бранденбургдаги (Потсдам округи) заводнинг пўлат прокатчилари йил бошидан буён пландан ташқари 732 тонна металл етказиб бердилар. Чиза шаҳрининг пўлат прокат заводидаги уларнинг ҳамкасблари ҳам планга салмоқли ҳисса қўшдилар. Улар 2 минг тоннадан кўпроқ пўлат, 730 тонна прокат, корхонанинг асосий маҳсулоти бўлмиш 3500 тоннадан зиёд чексиз пўлат қувур ишлаб чиқардилар.

● БУХАРЕСТ. Румыния кончилари меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни—1 Майни фойдали қазилма қазиб чиқаришни анча кўпайтириш билан кутиб олмоқдалар. Республиканинг ғарбида жойлашган Караш-Северен уездидаги Молдови—Ноуэ, Рушкици ва Бокши шахтёрлари ҳозиргача пландан ташқари 2 минг тоннадан зиёд руда қазиб чиқардилар. (ТАСС).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ГУЛЛАГАН ЎЛКА

СССР Рассомлар союзининг бир группа мўйқалам усталари республикамизда бўлиб, баҳорги анъанавий кўргазма яратиш устида иш олиб бормоқдалар.

40 кун мобайнида РСФСР, Белоруссия, Арманистон, Ўзбекистон ва бошқа қардош республикаларнинг рассомлари Самарқанд, Бухоро, Навоий, Фарғона шаҳарларининг тарихий обидалари, гўзал табиати ҳақида бой материал тўплайдилар.

Улар яратган жанрли композициялар, пейзажлар, ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалиги илғорларининг портретлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик тўйига бағишланади. Бу асарлар тез кунларда Тошкент кино уйида намойиш қилинади.

ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ ПЛАКАТЛАРДА

Республика қўғирчоқ театри фойесида кизиқарли кўргазма очилди. Унда Иттифоқимиз ва чет эл қўғирчоқ театрлари саҳналарида намойиш қилинган энг яхши асарлар ҳақида ҳикоя қилувчи 100 дан ортиқ плакат бор. Булар ҳар бир ижодий коллективнинг репертуари, миллийлиги ҳақида аниқ маълумот бера олади.

Шунингдек, бу ерда ўзбек санъаткорларининг Франция, Бирма, Афғонистон, Ҳиндистон, Болгария сафарлари чоғида яратган плакатлари ҳам ўрин олган.

КОСМОСДАН — ЕР БАҒРИГА

Ишчилар олимлар илгари кўрсатган нуқтага разведка парма установкасини монтаж қилиб, қудуқ пармалай бошладилар ва ундан газ чиқди. Бу воқеа Бухоро — Газли нефть — газ участкаси пунктларидан бирида рўй берди. Ўзбекистон ССР фанлар академияси Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг ходимлари пармаланадиган жойни олдиндан белгилаб берган эдилар.

Улар шу жойда газ борлигини ернинг космосдан туриб олинган суратларидан аниқладилар.

Олимларнинг прогнозлари қизиқ бир ҳодисага асосланади. Яқин масофалардан кўзга кўринмайдиган литосферанинг заиф зоналари — линеаментлар космик узоқликдан қарагандагина етарлича равшан кўринар экан, ер юзидан кўзга зўрбазўр илинадиган ҳалқа структуралар — айланма дўнглик ёки чуқурликлар космонавтларга равшан кўринар экан. Экспериментлар линеаментлар бир-бири билан ёки ҳалқа структуралар билан кесишган жойлар рудали ёки норуда фойдали қазилмалар — нефть, газ, сув бўлишини кўрсатди.

СТАНОК ЁНИДА РОБОТ

Икки механик қўли бўлган шу ақлли автомат кўп ишларни қила олади. «Миконд» заводида ўрнатилган РПД — 1,25 роботи сезгир «бармоқлари» билан қутидан заготовкани олади, уни станокка келтиради ва штамплайдиган асбобнинг қоқ тагига қўяди. Роботни республика фанлар академияси «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари корхона цехларидан бирида монтаж қилдилар. Натижада оғир қўл меҳнатидан халос бўлиш, детал тайёрлаш сифатини жадаллаштириш ва ошириш мумкин бўлди.

— Ишлаб чиқаришни роботлаштириш — замоннинг муҳим талабидир, — дейди бирлашма бош директорининг ўринбосари, техника фанлари доктори Неъматилла Мўминов. — «Миконд» заводида дастлабки роботларни ўрнатиш — пировард натижада бу ерда деталларга механик, химик ва термик ишлов берадиган қайишқоқ автомалаштирилган ишлаб чиқаришни яратишни мақсад қилиб қўйган катта мураккаб ишнинг бошланишидир халос. Бундай ишлаб чиқариш тўртта робототехнологик ва бешта транспорт комплексидан иборат бўлади. Улар энг янги электрон ҳисоб машиналаридан фойдаланилган ҳолда программа билан бошқариш системаси ёрдамида автомат тарзда созланиб туради.

«Кибернетика» бирлашмасининг мутахассислари иштирокида монтаж қилинган роботлар Тошкентдаги бир қанча корхоналарда — трактор заводида, «Ташсельмаш», электро-механика заводларида яхши ишлаб турибди.

ОСМОНИМИЗ МУСАФФО БЎЛСИН!

ТОШДАГИ ЎЧМАС НОМЛАР

Мен Чимкентнинг Қорамурт қишлоғиданман. Октябрь инқилоби байроғи ҳилпираб дилларни қувонтиргандан уч йил кейин дунёга келганман. Болалик йилларим қишлоғимизда ўтган бўлса ҳам йигитлик даврим Тошкентда кечган. Бу ерга мени билим олиш мақсади бошлаб келган эди. Ниятга етиб, илм зиёсидан шуурлар мунаввар бўла бошлаган, қувончли кун кечира бошлаётган пайтимизда чақнаб турган саратон қуёшини қора булут тўсиб қўйди. Қўйлакларимизни ҳарбий кийимга, туфлиларимизни этикка алмаштириб, қўлга қурол олиб, севикли она-Ватан ҳимоясига отландим.

Кул тепага айланган шаҳарларни, душман ўқидан ҳалок бўлган она кўксини тимирскилаб ётган гўдакларни, ертўлаларда ётиб ранги сомон бўлган чол-кампирларни, уйи ўрнида бомбадан ҳовуз ҳосил этилган жойда оиласидан айрилиб унсиз фиғон чекаётган солдатларни, дарёлар кечигидан ўтаётиб, нажот қирғоғига яқинлашганда олдинга интилиб йиқилган қуролдошларимни кўрганимда урушни, ажал уруғи сочаётган урушқоқларни лаънатлаганман, сўзларимнинг ҳар бир ҳарфи улар кўксига ўқ бўлиб санчилишини тилаганман.

Рейхстаг гумбазига ғолиб қизил байроғимиз қадалганда кўксимиз тўлиб нафас олиб, қуролдош дўстлар бир-биримизни бағримизга босиб шундай аҳдипаймон қилганмиз:

ажал оғзидан омон қолдик. Қолган умримизни, тинчликка, фақат тинчликни ҳимоя қилишга сарфлаймиз. Инсонлар бахт-саодати, фаровон ҳаёти учун жон фидо этиб меҳнат қиламиз. Мудҳиш уруш етимларининг пешонасини силаймиз, баҳодир ўғилларидан жудо бўлган ота-оналар қонли ярасига малҳам бўламиз. Янги йўллар очамиз, кўприклар қурамиз, юртни обод этамиз...

Қишлоғимиз марказида Улуғ Ватан урушига бизнинг колхоздан кетиб қайтиб келмаган йигитлар номи зарҳал ҳарфлар билан ёзилган ёдгорлик ўрнатилган. Мана йигирма йил бўлиб қолди, атрофи анвойи гуллар билан безалиб абадий олов ёқиб қўйилган бу жой ҳамқишлоқларимиз ва меҳмонлар учун муқаддас зиёратгоҳга айланиб қолган. Айниқса, ҳар йили 9 майда

— Ғалаба байрами арафасида бу зиёратгоҳ жуда гавжум бўлиб кетади. Оталари урушга кетаётганда оналари қўлида чақалоқ бўлган, атак-чечак қадам ташлаб, отаси кетидан талпиниб қолган, эси киргунга қадар «дадам менга конфет олиб келадилар» деб ўзини овутиб онаизорининг юрак бағрини эзган болалар бугун ўзлари ҳам ота-она бўлдилар. Улар ота меҳрига қонмаган. Унинг тиззаларида ўтириб эркаланиб, гўдаклик лаззатини татимаганлари учун ҳам ўғил-қизларини, яъни дадаларининг невараларини ардоқлайдилар, сепга кирадиган тикан — менга кирсин дейдилар.

Мен Улуғ Ватан уруши баҳодирларининг номи ўчмас қилиб ёзилган ёдгорлик олдида бўлиб, эслашни ўз бурчим деб биламан. Кўпинча шу ерга келганимда ўғли ёки қизи қўлидалигида умр йўлдошини фронтга кузатган, шу-шу муҳаббатига, эрининг шон-шарафига содиқ қолган, бугунги кунда эллик беш-олтмишларга бориб қолган нуроний оналарни, фарзандлари доғи ҳомон қалбларини туз сепгандек ачиштириб турувчи чоллар, кампирларни учратаман. Улар оламни унутган ҳолда бу ерда узоқ турадилар, фарзандлари номи ёзилган мармар тошни силаб-сийпайдилар, шу бармоқларини ўпиб, юз-кўзларига суртадилар, балки худди шу дақиқаларда ўғилларини кўз олдига келтирадилар.

Менинг ёшлигим бу қишлоқда ўтмаган. Бу ерда номи ёзилган йигитларни шахсан танимайман. Балки Украина ерларида, Белоруссия ўрмонларида, Польша шаҳарларида, замбарак тиркалган машиналаримиз лойга ботиб, шатакка олиб «ҳа бўл, ҳа ана кетди» деган пайтларда мен уларнинг бирортаси билан учрашгандирман.

Балки шунақа учрашувлар бўлгани учунми, ҳар қалай ёдгорлик тошига номи ёзилган йигитлар қалбимга яқин. Уларнинг ҳаммаси кўз олдимда тургандек бўлаверадилар. Шу сабабдан бу ерга борганимни, гулзорни айланиб ўтиб, улар қаршисида зиёрат қилиб турганимни кўпинча ўзим ҳам сезмай қоламан.

Ўтган йили бўлса керак. Баҳор шабадаси ер-кўкни уйғотаётган кунларнинг бирида тонг отар-отмас ёдгорлик ёнига бордим. У ерда саксон беш-тўқсонларга бориб қолган кампир, олтмишлардаги аёл, қирқлардан ошган йигит турар, улардан садо чиқмасди. Менинг бориб ўтирганимни ҳам сезишмади. Анчадан кейин кампир «оҳ, урушгинанинг бети қурсин» дея нидо чиқариб ёнига ўгирилди. Кўзи менга тушиб йигитни туртган бўлди. Ўрта ёшли аёл ҳам огоҳ тортди. Мен кўришдиму, уларни танимадим. Йигит бир нима демоқчи эди, унинг сўзини кампир бўлди.

— Мана шу қизим бундан қирқ беш йил бурун бу ерга келин бўлиб тушганди. Анави неварам бешикдалигида отаси фронтга кетди. «Украинада катта бир дарёни кечиб ўтаётганда қаҳрамонларча ҳалок бўлди», деган қора хат олдим. Мен йиғладим, қизим йиғлади, на чора одамзот тағин ҳам хўл экан, тутадигу, алангаланиб ёниб кета қолмадик...

Неварам уч ёш бўлганда қизимга оқ фотиҳа бериб, ёшсан, умринг хазон бўлмасин, эр қилгин, деб рухсат этдим. Шунда у:

— Ёдгоргинамни қандай қилиб ўгай ота қўлида турткилатаман, агар малол келаётган бўлсак бирор уйни ижарага олиб чиқиб кета қолай, — деди. Айтган гапимга пушаймон бўлдим...

Собиржон исмли йигитнинг ота-оналарини суриштираман. «Улар ғамга бардош беролмай дунёдан ўтиб кетишган», дейишади менга.

Мана шунақа. Бу лаънати урушнинг ўқи тегмаса ҳам унинг мудҳиш найзаси қанча-қанча ота-оналарнинг юрак-бағриларини ўртаб алангасиз кул қилди...

Мен ана шу ҳолатни кўриб туриб бугунги кунда уруш олови ёқмоқ ҳаракатида юрган, бегуноҳ араб халқлари устига денгиздан, қуруқликдан туриб ўқ ёғдираётган, меҳнатга, озод яшашга чанқоқ халқларга ҳали у ёқдан, ҳали бу ёқдан таҳдид солиб қон тўкаётган калхатлар, қирғин қуроллари маконини барпо этаётган жаноблар эндиги уруш нималар келтиришини нега тасаввур қилишни истамайдилар, дея хитоб қилгим келади.

Менинг мамлакатим, халқим дунёда тинчликнинг қудратли қалқони бўлиб турибди. Шу тинчлик бўлмаганида мен туғилиб ўсган кичкинагина Қорамурт қишлоғидан ўнлаб фан кандидати ва фан докторлари чиқармиди. Ҳамқишлоғим Иброҳимжон Искандаров Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси бўлармиди. Чорак асрдан бери мен раҳбарлик қилаётган Ленин номли колхозда ҳозирги кунда ҳамма соҳани олий маълумотли мутахассислар бошқармоқда. Ўтмишда, ёппасига саводсиз ўлка қисқа муддатда ана шундай маданий имкониятларга эга бўла олармиди? Буларнинг ҳаммаси тинчлик, фақат барқарор тинчликнинг ҳаётбахш шарофатидир.

Биз етиштираётган деҳқончилик, чорвачилик ва боғдорчилик маҳсулотлари ҳамиша тўй-томошаларга, яхшиликка насиб этсин, тинчлик, биродарлик шаҳри бўлиб қолган Тошкентга яхши ният билан келаётган узоқ-яқин меҳмонларимизнинг оғзига тегсин дейман.

Мен ҳурматли шоиримиз Абдулла Орипов даъват этганидек, «ҳей, одамлар, уруш оловини ёқишга уринаётганлар қаршисида оломон сингари томошабин бўлиб турманглар, метиндек қудратли, якдил кучга айланиб, қатъий фикрли халқ сифатида уларнинг йўлини тўсинглар, ҳаётбахш баҳор шамолидек гувиллаб, ўша қора булутларни абадийликка ҳайданглар». деб баралла айтгим келади.

Мен яна шуни такрорламоқчиманки, одамлар, болаларнинг кўзига қаранглар, уларнинг кўзи уруш даҳшатидан жовдираб беҳаловат бўлмасин, кечалари тушларида чўчиб мурғак вужудлари азоб чекмасин. Шиоримиз тинчлик экан, бошқаларни ҳам шунга даъват этайлик!

Ғиёсиддин УМАРОВ,
Тошкент районидаги Ленин номли колхоз раиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъфодаги капитан.

БАҲОР ҚИЗЛАРИ.

М. Исломов фотоэтюди.

СПОРТ

КУБОК ЎЙИНЛАРИ

Воронежнинг «Факел» футболчилари чорак финалда Москванинг «Спартак» клубини қабул қилиб 2:0 ҳисобида ғолиб келишди ва ярим финалда қатнашадиган бўлдилар. Тўпларни 4 минутда Мурашкинцев ва учрашув тугашига 2 минут қолганда Минаевлар киритдилар. Шундай қилиб биллур соврин учун ярим финалчилар маълум бўлди. 6 июнда «Факел» Ленинграднинг «Зенит» футболчилари билан, Минск динамочилари эса москвалик клубдошлари билан учрашадилар. Ўйинлар қаерда ўтказилиши майнинг дастлабки кунларида аниқланади.

⊙

БИРИНЧИ ҒАЛАБА

Мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида қатнашаётган Жиззахнинг «Звезда» футболчилари мавсумда дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Улар навбатдаги турда ўз майдонларида «Ротор» командасини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида устун келдилар.

⊙

ЧЕМПИОНЛАР САФИДА

Эркин кураш бўйича Европа чемпионати Швециянинг Йёнчёпинг шаҳрида бўлиб ўтди. Ғолиблик учун 22 мамлакатнинг 134 спортчиси қатнашди. Совет полвонлари команда ҳисобида бош соврин эгаси бўлдилар. 6 спортчимиз чемпионлик шоҳсупасига кўтарилди. Улар орасида тошкентлик Арсен Фадзаев ҳам бор. Вакилимиз 68 килограммгача вазнлилар баҳсида қатнашиб, финалда польшалик Ян Симанскийни мағлубиятга учратди.

РУМИН ОЛИМИ БИЛАН УЧРАШУВ

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятида совет-румин дўстлик жамияти Тошкент бўлими активларининг Бухарест университети румин тарихи кафедрасининг мудири, профессор, румин-совет дўстлик жамияти правлениеси бюросининг аъзоси Юлиан Кирцинэ билан учрашуви бўлиб ўтди. Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси И. Тўхтахўжаева мазкур жамиятнинг ҳамда совет-румин дўстлик жамияти Тошкент бўлимининг мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги ўзаро дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолияти тўғрисида гапириб берди.

Руминиялик олим бўлим активларига мамлакат экономикаси, фани ва маданиятини янада ривожлантириш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳамда румин-совет дўстлик жамияти фаолияти тўғрисида ҳикоя қилиб берди. У тўпланганларнинг саволларига батафсил жавоб қайтарди.

Юлиан Кирцинэ шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида, Тошкентнинг бошқа илмий муассасаларида лекциялар ўқиди. У республикамизнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлади.

ГРАЖДАН МУДОФААСИ — ҲАММАНИНГ ИШИ

САНИТАРЛАР МУСОБАҚАСИ

Яқинда Тошкентдаги Э. Тельман номли маданият ва истироҳат боғида область соғлиқни сақлаш бўлими ташаббуси билан ўқувчилар санитария постлари ишини ташкил этиш ҳамда санитарияга оид кўргазмали қуроллар тайёрлаш бўйича мусобақалар ўтказилди.

Оҳангарон районидаги 4-, Чиноз районидаги 5-, Ангрен шаҳридаги 33-мактаблар коллективлари ғолиб бўлдилар. Чирчиқ шаҳридаги 9-, Бўстонлиқ районидаги 20-мактаб ўқувчилари иккинчи, Ўрта Чирчиқ районидаги 2-, Олмалиқ шаҳридаги 18-мактаб санитария постлари учинчи ўринни олдилар.

Е. ГАЙТАНОВ.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ АЪЛОЧИСИ

Ангрендаги бирлашган болалар касалхонасининг физиотерапия бўлими мудираси, «Ҳурмат белгиси» ордени нишондори Муҳаббат Эшмуротованинг номини шаҳарликлар ҳурмат билан тилга олишади. Меҳрибон, жонкуяр бу аёл ўзининг йигирма тўққиз йиллик меҳнат фаолияти мобайнида жуда катта тажриба орттирди, етук шифокор даражасига кўтарилди. Муҳаббат Эшмуротова яқинда «СССР соғлиқни сақлаш аълочиси» деган юксак унвонга ҳам сазовор бўлди.

И. АҲМЕДОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ГИПНОЗ НИМАГА ҚОДИР?

ФРАНЦИЯДА ЧИҚАДИГАН «ЭКСПРЕСС» ЖУРНАЛИДА АҚЛ БОВАР ҚИЛМАЙДИГАН ТАЖРИБА ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯ ҚИЛИБ БЕРИЛДИ.

Спорт формасини кийиб олган тренер ва унинг шогирдини теннис майдончасида, деб тасаввур қилинг. Шогирди махсус креслога ўтиради. Майдончада эса костюм кийиб, галстук тақиб олган киши пайдо бўлади. Бу... гипнозчидир. «Ҳозир мен ўнгача санайман. Сўнгги рақамни айтишим билан сен ухлаб қоласан, ухлаб қоласан...». Сўнгги сўзни эшитган замоноқ йигитнинг кўзлари юмилади, бўшашиб қолган бир қўли креслодан сирғалиб тушади: у гипноз уйқуси билан ухлаяпти.

15 минутдан сўнг тренер раҳбарлигида машғулот бошланади. Шогирд уйғонмасдан ўзича теннис ўйнаётгандек бўлади. Вақти-вақти билан гипнозчининг «сен ухлаяпсан, сен уйқудасан...» деган сўзлари эшитилиб туради, холос.

Азалдан гипнозни турли кўринишларда учратганмиз. Уни намойиш қилиб ҳам кўрсатишган, Хитой хирургиясида эса гипноздан оғриқни қолдирувчи восита сифатида фойдаланилган. Аммо ҳозиргача ундан ўқитиш воситаси сифатида қўлланилгани йўқ эди.

28 ёшли Эрик Барон гипноз қилиб таълим бериш бўйича илмий тадқиқот институти яратди. Унинг фикрича бу ғоянинг энг асосийси қуйидагидан иборатдир: гипноз бош мия қобиғидан келадиган тормозлаш сигналларини камайтириб, диққат-эътиборни ва қабул қилиб олиш қобилиятини ўн ҳисса кучайтиради. Бу эса ўрганилаётган нарсани киши онгида узоқ вақт, чуқур сақланиб қолишига имконият яратади. Амалда гипноз билан ҳар бир киши шуғулланиши мумкин, Худди шунингдек, ҳар бир киши гипнозланиши мумкин. Тажриба қилиб кўрилганларнинг фақат 5 процентигина гипнозга берилмаслиги аниқланди.

Ўз касби бўйича ҳамма нарсага ҳам ишонавермайдиган «Экспресс» рангли ҳафтаномасининг таниқли репортёри Жак Дерожи Барон институтига қадам босмасдан илгари умрида бирон марта ёзув машинкасида машқ қилмаган эди. У гипнозчининг «22» рақамини санаши билан тўла бўшашиб, ўз устозининг овозидан бошқа бирор нарсани сезмайдиган ҳолатга тушади. Бир соат ўтгач эса у кўзини очмай машинкада бинойидек ишлайдиган бўлди. Ана шундай тўртта машғулотдан сўнг Жак Дерожи машинкада бир минутда 60 та сўзни ёзишни ўрганиб олди. Унинг ўқитувчиси еттита машғулотдан сўнг репортёр моҳир машинисткалардек ишлай олади, деб айтди.

Бунга эришиб бўладими? Бошқа соҳада — автомобиль ҳайдашни ўрганишда Андре Мормийон ҳам бундай мўъжизага ишонмас эди. Бир ой ўтгач эса у ҳайдовчи гувоҳномаси учун имтиҳонларни аъло баҳоларга топширди. «Менинг ўзим ҳозиргача ҳам бунга ишонмаяпман», — дейди Андре.

Институт ташкил этилгандан буён ўтган икки йил мобайнида бу ерда гипноз таъсири остида кўп нарсага ўргатиш йўлга қўйилди. Машғулотларда гитара чалиш, автомобиль ҳайдаш, теннис ўйнаш, машинкада ёзишга ўргатиш билан бир қаторда математика, инглиз, испан, хитой тилларини ўқитиш, пианино чалишга ўргатиш амалга оширилмоқда. Ҳатто ҳар бири уч соатдан давом этадиган 10 та машғулот давомида бошқа кимсаларни гипноз қилиш техникасига ўргатиляпти.

Таълим беришнинг бу янги усулида муваффақият қозониш учун мутахассис ва тажрибали педагогнинг иттифоқи зарурдир. Улар биргаликда таълим беришнинг классик педагогикага яқин, лекин доимо олға интилишга мўлжалланган методикасини яратадилар.

Қийинчиликсиз ва кўп куч-ғайрат сарфламай таълим олиш жуда қиммат туради ва ҳамма ҳам бунга қодир эмас, албатта. Жумладан, гипноз йўли билан автомобиль ҳайдашни ўрганиб олиш учун 110 минг франк, инглиз тилини ўрганиш учун 26 минг франк тўлаш керак. Ҳозирги пайтда институтда самолётни бошқаришга ҳам гипноз қилиб ўқитиш методикаси ишлаб чиқилмоқда. Бу қанча туриши ҳақида ўйлаб кўришнинг ўзи даҳшатлидир.

(АПН).

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.35 — «Красноярск Загорьеси». Телефильм. 9.50 — «Будильник». 10.20 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 11.20 — Тонгги почта. 11.50 — Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида 1984 йилги Ленин мукофотининг лауреатлари. 12.50 — Қишлоқ янгиликлари. 13.50 — «Музикали киоск». 14.20 — Саёҳатчилар клуби. 15.20 — СССР ва Польша Маданияти кунларининг очилиши. Концерт. 16.50 — «Магнитка мактаби». Ёшларни маҳорат тарбияси ва касбларга йўналтириш ҳақида. 17.35 — «Ўртоқ қўшиқ». Бутуниттифоқ конкурси. 18.15 — Волейбол бўйича халқаро учрашув. Эркаклар. СССР — Бразилия терма командалари. 18.45 — Халқаро панорама. 19.35 — «Даврани кенг олинг». Эстрада концерти. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дунё ва ёшлар». 22.40 — Йил фасллари. Баҳор. Музикали эстрада кўрсатуви. 23.45 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Ш. Амиров чалади. 9.45 — БЕЛОРУССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 11.00 — Рус тили. 11.30—12.20 — «Инсон — замин соҳиби». Қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 30 йиллигига. 13.20 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 14.25 — Машҳур совет ижрочилари — Ленин мукофотининг лауреатлари. Дирижёр Евгений Светланов. 2-кўрсатув. 15.15 — «Москванинг катта соврини» стендга отиш бўйича халқаро мусобақалар. 15.45 — «Қишлоқ қиссалари» туркумидан телефильм. 16.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.15 — «Бонивур қалби». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 18.20 — «Оқ йўл» Қозоғистон ёш ижрочиларининг концерти. 19.20 — Рус давлат музейи. Рус графикаси. 19.45 — 20.30 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кафтдаги олма». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — «Шарқнинг етти гўзали». Фильм-концерт. 10.55 — «Министр бўлмоқчиман». Бадиий фильм. 12.25 — «Ўзбекистон олимпиадачилари» (русча). 18.15 — Кўрсатувлар программаси. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Болалар учун. «Гулла, яшна Май!» (рус.). 19.00 — «Мақсад бирлиги». Ҳужжатли фильм премьераси. 19.30 — «Ахборот» (рус.). 19.45 — «Цирк! Цирк! Цирк!». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Малика Аҳмедова рақсга тушади». Фильм-концерт. 21.30 — Москва. «Время». 22.05 — Экранда — кинокомедия. «Қароқчи чоллар». 23.25 — Кўрсатувлар программаси.

ЎзТВ-II. 9.00—18.20 — МТ-II. 18.25 — Кўрсатувлар программаси. 18.30 — «Ефрейтор Збруевнинг етти қаллиғи». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — «Дўстлик шуъласида». Музикали программа. 20.45 — «Меҳнат рапортларимиз — 1 Майга» (рус.). 21.15 — «Энг жанубда». Телефильм. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354, Фотомухбир — 325894.

Р. 07214. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1692. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12